

การผลิตพันธุ์ข้าวเพื่อใช้ทำเมล็ดพันธุ์ การผลิตพันธุ์ข้าวเพื่อใช้ทำเมล็ดพันธุ์ มีหลักการง่ายๆ ดังนี้

1. คัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ดี โดยซื้อมาจากสถาบันวิจัยข้าว ชั้นเมล็ดพันธุ์หลัก
2. การเตรียมแปลงเพาะกล้า ต้องห่างจากแปลงเพาะพันธุ์ข้าวอื่นๆ
3. อายุต้นกล้าที่เหมาะสม 25-30 วัน
4. การปลูก โดยวิธีปักดำ ใช้ต้นกล้า 3-5 ต้น ต่อ 1 จับ ใช้ปุ๋ยรองพื้นในอัตรา 25 ก.ก./ไร่ สูตร 16-20-0 หรือปุ๋ยอินทรีย์สูตร 1
5. ต้นข้าวอายุ 60 วัน ข้าวเริ่มตั้งท้อง ให้ตัดพันธุ์ปน โดยสังเกตต้นที่มีลักษณะไม่ตรงกับสายพันธุ์หลัก พร้อมใส่ปุ๋ยแต่งหน้า (รอบ 2) สูตร 17-7-19 อัตรา 25 ก.ก./ไร่ (การตัดพันธุ์ปนจะตัดทิ้งทั้งกอ)
6. ตัดพันธุ์ปนรอบที่ 2 เมื่อข้าวเริ่มออกรวง โดยสังเกตพันธุ์ที่ออกรวงก่อน ต้นสูงผิดปกติ หรือออกรวงทีหลัง
7. ตัดพันธุ์ปนรอบที่ 3 เมื่อข้าวเริ่มโน้มรวง โดยการสังเกต การโน้มของรวงข้าว เช่น โนมรวงก่อน หรือหลังต้นอื่นๆ สีของเมล็ดข้าวแตกต่างจากต้นอย่างชัดเจน
8. การเก็บเกี่ยวจะเก็บข้าวค่อนข้างแก่จัด เพื่อให้แบ่งแก่เต็มที่ และคัดต้นข้าวที่ติดกับข้าวแปลงอื่น ห่างประมาณ 1 เมตร ออกตลอดแนว เพื่อป้องกันพันธุ์อื่นปน และตากแดดไว้ 5-7 วัน
9. การนวด ห้ามใช้เครื่องนวดร่วมกับข้าวพันธุ์อื่น ถ้าใช้แรงคนนวดจะเป็นสิ่งที่ดี เพื่อป้องกันพันธุ์ปน เพียงเท่านั้นเกษตรกรก็สามารถมีเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ เพื่อใช้ทำเมล็ดพันธุ์ในฤดูต่อไปได้ และที่สำคัญจะต้องเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ทุกๆ 2 ปี เพื่อให้ได้เมล็ดข้าวที่มีคุณภาพ